

Tehy ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 13.3.2026

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi [HE 149/2025 vp](#)

Tehy kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksista lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Laki Valtion lastensuojelulaitoksesta ja sen yhteydessä toimivasta koulusta

17 § Lastensuojelun palveluysiköiden henkilökunnan kelpoisuusvaatimukset

Pykälässä 17 säädetään lastensuojelun palveluysiköiden henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että yötyössä voisi työskennellä myös sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut henkilö lukuun ottamatta valtion lastensuojelun palveluysikköä, jossa tuotetaan kuntouttavaa suljettua laitospalvelua. Ehdotusta perustellaan ammattikoulutetun henkilöstön riittävyyden ja kohdentamisen näkökulmasta. Yöaikaan sijoitetut lapset pääasiassa nukkuvat, kun päiväaikaan lasten kanssa työskentely on aktiivista. Se mahdollistaisi ammattikorkeakoulutetun henkilöstön työskentelyn keskittämisen hoito- ja kasvatustyöhön päiväaikaan. Yötyössä työskentelevät sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneet henkilöt laskettaisiin hoito- ja kasvatushenkilöstöön.

Tehy ry pitää ongelmallisena sitä, että sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut henkilö olisi vain yötyössä. Lastensuojelun palveluysiköiden henkilöstön tulee tuntea asiakkaat myös päiväsaikaan.

Yötyö lastensuojelulaitoksessa ei ole pelkästään nukkuvien lasten ja nuorten valvomista. Yöohjaajat/-hoitajat vastaavat lasten turvallisuudesta, rauhasta ja tarvittaessa hoivaamisesta. Työhön kuuluu myös yöllisten kriisitilanteiden hoitaminen. Yövuoro on itsenäistä ja vaatii kykyä toimia traumatisoituneiden lasten kanssa myös keskellä yötä. Myös yöllä tehtävä työ vaatii monipuolista osaamista.

Laki lastensuojelulain muuttamisesta

49 d § Kuntouttavan suljetun laitospalvelun henkilöstö

Tehy ry pitää tärkeänä kirjausta siitä, laitoksessa tulee työskennellä riittävä määrä terveydenhuollon ammattihenkilöitä, jotta terveydenhuollollisiin tarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan tarkoituksenmukaisesti ja oikea-aikaisesti ja lääkehoidon toteuttaminen olisi turvallista. Henkilökunnan riittävä perehtyneisyys ja ammattitaito on ensisijaista turvallisuuden varmistamiseen. Kuten pykälän säännöskohtaisessa perustelussa todetaan, voidaan henkilöstön työhyvinvoinnin toteutumista tukea muun muassa riittäväksi mitoitetulla työntekijäresurssilla. Ammattitaidon ja osaamisen ylläpitoa ja vahvistamista tulee tukea tarjoamalla aktiivisesti lisäkoulutusmahdollisuuksia.

Esityksen mukaan tulee kuntouttavan suljetun laitospalvelun tuottajalla olla käytettävissään erityisosaaminen lääketieteen, mukaan lukien päihde- ja

riippuvuushoidon, psykologian, sosiaalityön, kasvatuksen ja opetuksen alalta lapsen suunnitelmallisen kuntoutumisen toteuttamiseksi. Tehyn näkemys on, että käytettävissä tulee olla myös sairaanhoidollista ja hoitotieteellistä osaamista. Erityisesti tarvitaan mielenterveys- ja päihdetyön osaamista. Toimiva, moniammatillinen työyhteistyö on avainasemassa.

70 a § Eristämisen yhteydessä toteutettava kameravalvonta

Toimeenpantaessa 70 §:ssä tarkoitettua eristämistä laitoksen yhteydessä olevassa eristystilassa, voidaan tilassa toteuttaa teknisenä valvontana kameravalvontaa, jos eristämisen turvallinen toimeenpano sitä edellyttää. Kameravalvontaa voidaan käyttää vain, kun se on välttämätöntä ja oikeasuhtaista tarkoitukseensa nähden. Kameravalvontaa ei saa kohdistaa siihen osaan eristyshuonetta, joka toimii WC- ja pesutilana. Eristämisen yhteydessä kameravalvonnasta tulee ilmoittaa lapselle. Tehy ry pitää hyvänä sitä, että teknisestä valvonnasta säädetään laissa, koska nykytilanne on oikeudellisesti epäselvä. Kameravalvontaa tai muuta teknistä valvontaa ei tule Tehyn mukaan käyttää korvaamaan puutteita henkilöstön määrässä tai rakenteessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä sekä muuta henkilöstöä tulee olla sosiaalihuollon yksiköissä riittävästi asiakkaiden hoidon, huolenpidon ja valvonnan turvaamiseksi.

Tehyn näkemyksen mukaan henkilöstön turvallisuuden ja hyvinvoinnin turvaamisen tulisi olla yksi edellytyksistä käyttää teknistä valvontaa sosiaalihuollon toimintayksikön yhteisissä tiloissa. Tallentavalla kameravalvonnalla voidaan turvata ammattihenkilöiden oikeusturvaa. Tehyn kokemusten mukaan lastensuojelulaitoksissa tallentavasta kameravalvonnasta on ollut hyötyä esimerkiksi tilanteissa, joissa ammattihenkilö on joutunut rajoittamaan lasta pitämällä hänestä kiinni sekä kun ammattihenkilöihin on kohdistunut väkivallan uhkaa tai väkivaltaa. Nuoret ovat myös tehneet perättömiä ilmoituksia henkilökunnasta. Edellä kuvatun kaltaisia tilanteita on pystytty jälkikäteen selvittämään kameravalvonnan tallenteelta ja tallenteita on voitu tarvittaessa käyttää todisteena. Tehyn näkemyksen mukaan myös nuorten oma oikeusturva lastensuojelulaitoksissa puoltaa kameravalvontaa yleisissä tiloissa.

Vaikutusten arviointi

Kuten esitykseen on kirjattu, on kuormituksen vaikutukset tunnistettu pitkään lastensuojelun laitoshuollossa. Työturvallisuuslain (8 §) mukaan on työnantaja tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työntekijöiden jaksamisesta tulee huolehtia ja veto- ja pitovoimaan tulee panostaa. Ilman riittävää, ammattitaitoista, moniammatillista ja hyvinvoivaa henkilöstöä ei laadukas lastensuojelu toteudu.

Lapsen oikeuksien toteutuminen

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti on lasta koskevissa päätöksissä aina ensisijaisesti harkittava lapsen etu. Tämä tulee olla punaisena lankana lastensuojelulakia uudistettaessa sekä alle 18-vuotiaiden lasten kohdalla, että myös 18–22-vuotiaiden nuorten osalta.

Helsingissä 11.3.2026

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Eva Siitonen, sosiaalipoliittinen asiantuntija, Tehy ry,
eva.siitonen@tehy.fi